

Въ тази бждна вечеръ, тъй радостна за толкова други, тя си спомняше за миналото. Нѣкога тя живѣ въ радость, въ охолство, въ щастие.

Следъ като бѣше подръжка на своята майка, тя се ожени късно за единъ честенъ работникъ; следъ нѣколко години раждането на сина имъ допълни тѣхното съпружеско щастие. Този синъ бѣше галенъ, разглезенъ, родителите му бѣха луди за него; и двамата не си помислиха, че ако го възпитатъ добре, ще положатъ основи на тѣхното собствено нещастие.

Отъ този синъ тѣ създадоха тиранинъ; религиозното възпитание, което тѣ искаха да му вгълпятъ, не проникваше до дъното на тази природно надмѣнна душа, която искаше да властува. Още отъ дете той избѣгваше всички синовни задължения. Родителите му, всъкога слаби и застѣпени отъ своята обичъ, търсиха извинения за тѣзи непростими постѣпки. Най-после, когато стана на осемнадесетъ години, предизвести ги за своята близо ка женитба и съумѣ изкусно да открие въ тѣхните очи облагатѣ, който би могълъ да придобие отъ този неочекванъ бракъ. Той говори тъй много и тъй добре, че неговите нещастни родители се отказаха въ обичта си отъ всичко, що притежаваха и се оставиха той да се грижи за тѣхното съществуване.

Уви! съ какви горчиви сълзи тѣ заплатиха своето безразсѫдство. Година слѣдъ женитбата тѣхниятъ синъ не си спомняше вече за тѣхъ; и полека-лека мизерията, която болестта увеличи, завладѣ тѣхния домъ. Кой може описа, какъ страдаха тѣзи нещастни родители, като се молѣха на своя чудовищъ синъ и като отказваха да прибѣгнатъ до закона, за да осигурятъ тѣхния всѣкидневенъ хлѣбъ.

Плачеще тази бѣдна майка; спомняше си за тѣзи коледни вечери, нѣкога тѣ щастливи, когато нѣйниятъ синъ, още съсемъ малъкъ, поставяше важно свойтъ обуша прѣдъ огнището, за да измоли отъ малкия Иисусъ една тѣй дѣлго желана играчка; тя си спомняше събуждането и тази наивна радость, когато добриятъ Иисусъ е изпълнилъ молбата!

Но всичко това бѣше далечъ... много далечъ, и сега тя е сама съ своя боленъ мѫжъ; безъ огнь по бждни вечеръ, утре безъ хлѣбъ може-би.

Ийеднъкъ тя подигна глава и затрепера... Нѣкой чукаше на вратата тихо, съсвѣмъ тихо... Кой ли идѣше тѣй късно...

II

Сѫщата вечеръ въ единъ удобенъ апартаментъ въ центъра на Парижъ една млада майка се навеждаше съ мѫка върху челото на едно дете. Нещастното момиченце носѣше смъртъта на лицето си. Голѣмитъ сини очи въ дѣлбоки сънки, устнитъ изсъхнали, смъртна бледностъ до една лъжлива червеница: всичко показваше една тежка криза. Ийеднъкъ дѣтето стана право,